

Utbildningsförvaltningen

David Englund | Nämndsekreterare/utredare
0734-64 72 02 | david.englund@bollebygd.se

Utbildningsnämnden

Avgift för ansökan om godkännande av fristående förskola och fritidshem

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 2 kap 5d § skollagen besluta att den som ansöker om godkännande att starta fristående förskola eller fristående fritidshem som inte hör till en skolenhet ska betala 25 000 kronor i avgift från den 1 december 2023.

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 2 kap 5d § skollagen besluta att avgiften ska betalas i samband med att ansökan ges in samt att ärendet inte tas upp till prövning om avgiften inte betalas.

Avgiftsbeloppet i denna taxa är bestämt med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Utbildningsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppet med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Ärendet

Den 1 januari 2019 trädde nya bestämmelser gällande fristående förskolor och fritidshem i kraft. Syftet med lagändringen var att komplettera den nuvarande prövningen så att samma grundläggande kvalifikationskrav ska gälla för etablering av tillståndspliktig verksamhet inom hela välfärdssektorn. Bestämmelserna ger kommunerna möjlighet att ta ut en avgift för ansökningar om godkännande för fristående förskola och fritidshem som inte hör till en skolenhet.

Utbildningsförvaltningen föreslår att en avgift om 25 000 kronor ska tas ut av den som ansöker om godkännande att starta fristående förskola eller fritidshem som inte hör till en skolenhet från den 1 december 2023. Vidare att avgiften ska betalas i samband med ansökan samt att ärendet inte tas upp till prövning om avgiften inte betalas.

Korrigerig av tidigare beslut

Utbildningsnämnden tog den 14 juni 2023 ett beslut om förslag till avgift för ansökan om godkännande av fristående förskola och fritidshem, som skickades för beslut till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) uppmärksammade då i sitt beredningsarbete att utbildningsnämndens beslutsformulering innehöll hänvisning till fel paragraf i Skollagen, samt att hänvisning till en paragraf råkat falla bort i ett stycke.

KSAU remitterade därför tillbaka beslutet till utbildningsnämnden för korrigerings av detta och bifogade då samtidigt ett förslag till annan formulering gällande den årliga justeringen av avgiftsbeloppet.

Följande ändringar och tillägg har gjorts jämfört med tidigare beslut:

- Hänvisning i beslutet till 2 kap 5d § skollagen, istället för 2 kap 5c §,
- Tillägg av hänvisning till 2 kap 5d § skollagen i beslutsformuleringens andra stycke,
- Tillägg av ny formulering gällande årlig justering av avgiftsbelopp:

Avgiftsbeloppet i denna taxa är bestämt med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Utbildningsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppet med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Utbildningsnämnden noterar också att beslutet om att ta ut avgift börjar gälla från och med 1 december 2023.

Bakgrund

Den 1 januari 2019 trädde nya bestämmelser gällande fristående förskolor och fritidshem i kraft. Syftet med lagändringen var att komplettera den nuvarande prövningen så att samma grundläggande kvalifikationskrav skulle gälla för etablering av tillståndspliktig verksamhet inom hela välfärdssektorn. Bestämmelserna innebär att utbildningsnämnden i samband med godkännande av huvudmän som vill starta fristående förskola eller fritidshem som inte hör till en skolenhet samt i samband med tillsyn av sådana enheter ska göra en så kallad ägar- och ledningsprövning. Bestämmelserna ger kommunerna rätt att ta ut en avgift för ansökningar om godkännande för fristående förskola och fritidshem som inte hör till en skolenhet. Det är inte reglerat något kring storleken på avgiften. Kommuner som tar ut avgift har därför att rätta sig efter kommunallagens bestämmelser rörande självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen. Avgiften som en kommun tar ut ska spegla kommunens kostnader för godkännande och får inte generera en vinst för kommunen (2 kap. 6 § kommunallagen).

Utbildningsnämnden antog den 10 april 2019 Riktlinje godkännande och rätt till bidrag för enskild huvudman som bedriver fristående förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg (UN 2019/74). Riktlinjerna föreslås revideras vid sammanträdet den 14 juni 2023.

Sedan utbildningsnämnden bildades har ingen enskild huvudman ansökt om godkännande för att starta fristående förskola eller fritidshem. Utifrån lagkraven och hantering av andra typer av ansökningar ser dock utbildningsförvaltningen att om en sådan ansökan kommer in krävs ett omfattande handlägningsarbete för att hantera ansökan. Utbildningsförvaltningen anser därför att skollagens möjlighet till att ta ut avgift ska användas för det fall en ansökan skulle komma.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 5 § skollagen följer att enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms som lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att hela kretsen av ägare och ledare bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. Av 2 kap. 7 § skollagen framgår att den kommun där utbildningen ska bedrivas handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för förskola och fritidshem som inte hör till en skolenhet.

Enligt 2 kap. 5 d § skollagen får den kommun som handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman ta ut en avgift för ansökningar om godkännande enligt 2 kap. 5 § skollagen.

Omvärldsanalys och bedömning av avgiftsnivå

Vid bedömning av vilken nivå en eventuell avgift för ansökan ska ligga på har det gjorts en omvärldsbevakning av nivån på andra kommuners avgifter samt Skolinspektionens avgifter för prövning av ansökningar avseende fristående skolor.

Skolinspektionen tar ut en avgift för ansökan om nyetablering av fristående skola på 75 000 kronor och för utökning av befintlig skolenhet är avgiften 65 000 kronor. I närområdet är det flera kommuner som inte har någon information om eventuella avgifter på sin hemsida. Av de som har information varierar avgiften mellan 20 000 och 28 000 kronor (Jönköping 20 000 kronor, Alingsås och Kungälv 24 000 kronor, Uddevalla och Borås 25 000 kronor och Göteborg 28 000 kronor).

Handläggning av en ansökan om att starta fristående förskola eller fritidshem är samma oavsett storlek på kommunen. Utbildningsförvaltningen föreslår att Bollebygds kommun lägger sig på samma avgiftsnivå som Borås kommun, det vill säga 25 000 kronor.

Ekonomiska förutsättningar

Avgiften bedöms täcka ”kommunens självkostnad” för hanteringen av ansökningar om godkännande av fristående förskola eller fristående fritidshem som inte hör till någon skolenhet.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet får inga direkta konsekvenser för barn.

Beslutsunderlag

- Avgift för ansökan om godkännande av fristående förskola eller fritidshem, tjänsteskrivelse 2023-05-11
- §105 KSAU Avgift för ansökan om godkännande att bedriva fristående förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg, beslut om ytterligare handläggning 2023-08-17
- Avgift för ansökan om godkännande av fristående förskola eller fritidshem, tjänsteskrivelse 2023-08-30 (med korrigerade uppgifter)

Skickas till

Kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Utbildningsförvaltningen

Johan Berntsson

Utbildningschef

David Englund

Nämndsekreterare/utredare